

Marie Pyrchalová

(* 1955)

... bílá zuberská výšivka
... embroidery from Zubří

Marie Pyrchalová má své kořeny v obci Zubří, kde má bílá výšivka pevnou a dlouholetou tradici. S organizováním výšivaček a využíváním vzorů bílé výšivky pro potřeby soudobého odívání začala na počátku 20. století již Marie Schoberová. Na její snahy navázala s jistým odstupem další učitelka ručních prací Anna Zwilingerová, jejíž žačkou, pomocnicí a později následovnicí se pozenáhlou stala Marie Pyrchalová. Díky pedagogickému vzdělání a zaměstnání v místní základní škole měla dostatek příležitostí, aby k vyšívání přivedla mladé dívky a později i jejich maminky. Počet jejich žaček je dnes dosti vysoký a patří mezi ně i několik zahraničních frekventantů pravidelně pořádaných kurzů. V rámci rodiny navazuje paní Pyrchalová na práci své babičky Ludmily Juříčkové, vyhlášené výšivačky, která sesbírala rozsáhlý soubor vzorů zuberské výšivky. Nezůstala však pouze při tom, ale důkladně prostudovala též vzory výšivek uložených v textilní sbírce Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, kde se seznámila s vyšíváním na batistu, na tylu, pobodávanou a podstříhovanou výšivkou, jenž s úspěchem uplatňuje ve svojí práci. Zuberská bílá výšivka nacházela své uplatnění tradičně především na krojových součástkách, jako jsou lemy rukávců, okraj ženského čepce a především na velkém bílém šátku - vyvazovačce. Nově si pak našla své místo na límečcích halenek, kapesníčcích a bytovém textilu, kde bychom ji našly doposud.

Marie Pyrchalová comes from the village of Zubří where white embroidery has a long and ingrained tradition. It was Marie Schoberová who at the outset of the 20th century started the organization of embroiderers and the application of the white embroidery on contemporary garments. Anna Zwilingerová, another craftwork teacher, continued those struggles after a certain period and Marie Pyrchalová became her pupil, helper and - in the end - her follower. Thanks to her pedagogical education and employment at the local school, she had enough opportunities to spread the embroiderer's craft among young girls and even their mothers. The number of her pupils is quite high and it includes even some foreign visitors to her regular workshops. Within her family, Mrs Pyrchalová continues the work of

her grandmother Ludmila Juříčková, a famous embroiderer, who collected a large set of patterns from „zuberská“ embroidery. Moreover, she even studied thoroughly the patterns of embroideries at the textile collection preserved at the Wallachian Open-Air Museum in Rožnov pod Radhoštěm. Here he got familiar with embroidery on batiste or tulle, needle embroidery or cutwork which she successfully uses in her work. The white embroidery from the village of Zubří („zuberská“ embroidery) was traditionally applied on folk garments, such as sleeve borders, hems of women's bonnets, and mainly on large white scarves called vyvazovačka. Recently it has found its place on collars of blouses, handkerchiefs or home textiles where it can be found until now.